Ekologinen eetos

Katkelma patriarkan opetuspuheesta kirkkovuoden alkaessa 1.9. 1994

Kirkko opettaa, että ihmiskunnan kohtalona on korjata Jumalan ja maailman suhde oikeaksi, sellaiseksi kuin se Eedenin puutarhassa oli. Katumuksen kautta inhimillinen maisema ja luonnonmaisema voivat molemmat tulla huolenpidon ja luovan työn kohteiksi. Tähän katumukseen on kuitenkin liityttävä kolme tervehenkistä periaatetta, jotka tuovat esiin ortodoksisen kirkon eetosta.

Näistä ensimmäinen on *eukaristinen eetos*, joka ennen muuta tarkoittaa maapallon antimien käyttöä kiitollisuudessa ja niiden kohottamista takaisin Jumalalle. Ehtoollisessa palautamme Jumalalle sen mikä on hänen omaansa: leivän ja viinin. Kuvaten luomakunnan antimia leipä ja viini eivät näin ole vangittuja langenneen maailman piiriin, vaan ne palautetaan lunastettuina, puhdistettuina langenneesta tilastaan ja avoimina ottamaan vastaan jumalallisen läsnäolon itseensä. Samanaikaisesti rukoilemme, että näin myös me itse pyhittyisimme, sillä synnin kautta olemme langenneet ja pettäneet oman kastelupauksemme.

Toisena meillä on ortodoksisuuden *askeettinen eetos*, joka pitää sisällään paastoamista ja muita hengellisiä töitä. Nämä saavat tunnistamaan, että kaikki, mitä pidämme itsestään selvänä, koostuu tosiasiassa Jumalan lahjoista, joita hän antaa tarpeemme mukaan. Asiat eivät ole meidän tuhlaamistamme tai hyväksikäyttöämme varten vain sen nojalla, että pystymme niistä maksamaan.

Kolmantena on *liturginen eetos*, joka korostaa yhteisöllisyyttä ja jakamista. Seisomme Jumalan edessä yhdessä ja samoin pidämme yhteisinä niitä maallisia siunauksia, joita Jumala on luoduilleen jakanut. Jos emme jaa vauraudestamme köyhille, varastamme köyhiltä ja riistämme heiltä elämän tarpeet. Emme omista omaa omaisuuttamme vaan heidän, kuten eräs kirkon pyhistä isistä on opettanut. Seisomme Luojan edessä Jumalan kirkkona, jossa ortodoksisen teologian mukaan jatkuu lihaksitulleen Herran, Jeesuksen Kristuksen läsnäolo maan päällä. Hänen läsnäolonsa tähtää maailman pelastumiseen, ei vain ihmiskunnan, vaan koko luomakunnan pelastukseen. Kirkon eetos kaikissa ilmauksissaan alleviivaa aineellisuuden kunnioittamista: meitä ympäröivän maailman kunnioittamista, toisten olentojen kunnioittamista sekä omien kehojemme kunnioittamista.

Näin patriarkaalinen viestimme luomakunnan suojelun päivänä on yksinkertainen: meidän on ylläpidettävä johdonmukaista kunnioitusta kaikissa toimissamme ja asenteissamme maailmaa kohtaan. Samalla meidän on kuitenkin valittava: joko teemme maailmasta sellaisen, joka heijastaa omaa ahneuttamme ja rumuutta tai sitten meidän suhtauduttava siihen niin, että sen kauneus tuo julki Jumalan työt meidän kauttamme.

Suom. Ari Koponen